

Zápis z konzultačního dne k přestupkové problematice konaného odborem všeobecné správy Ministerstva vnitra pro zpracovatele přestupkové agendy dne 11. 3. 2014

Dne 11. 3. 2014 se od 9.30 hodin uskutečnil ve velké zasedací místnosti v budově Ministerstva vnitra na adrese náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4 (v budově bývalého Centrotexu) konzultační den (dále jen „KD“) pro krajské úřady (dále jen „KÚ“) k přestupkové agendě v gesci odboru všeobecné správy (dále jen „OVS“) Ministerstva vnitra (dále jen „MV“).

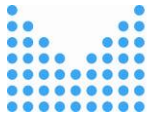
KD se za MV zúčastnili: JUDr. Myron Zajonc, Mgr. Romana Bezděková, Ing. Mgr. Jan Strakoš, Mgr. Zuzana Šrámková, Mgr. Petra Siekliková a Mgr. Zdeněk Hrach z OVS, dále Mgr. Karel Bačkovský a Mgr. Zuzana Smolová z odboru bezpečnostní politiky (dále jen „OBP“), dále Mgr. Ivan Tobek, Mgr. Jiří Větrovec a JUDr. Lenka Minaříková z odboru legislativy a koordinace předpisů (dále jen „OLG“).

JUDr. Zajonc nejprve přivítal přítomné zástupce z jednotlivých KÚ a poté předal slovo Mgr. Karlu Bačkovskému z OBP, který se ve svém vystoupení vyjádřil ke stavu jednání s Policií České republiky (dále též „PČR“) ohledně výkladu a aplikace § 58 odst. 1 a 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „PřesZ“), a následně shrnul závěry, které v této věci zastává OBP.

I. Vystoupení Mgr. Bačkovského z OBP - stav jednání MV s PČR ohledně výkladu a aplikace § 58 odst. 1 a 3 PřesZ a prozatímní závěry OBP k uvedenému problému

OBP představil návrh nového znění společného stanoviska OVS a OBP k postupu PČR podle § 58 odst. 1 a 3 PřesZ, které ještě nebylo zkonultováno s PČR. K uvedenému řešení se v rámci následné diskuze přiklonily také zúčastněné KÚ (bez připomínek).

Podstatou návrhu nového znění stanoviska je, že oznamují-li orgány PČR správním orgánům zjištěné přestupky podle § 58 odst. 1 PřesZ, činnost PČR před oznámením přestupku podle § 58 odst. 1 PřesZ se soustředí pouze na zjištění těch informací, které prokazují, že přestupek byl spáchán. Zjistí-li orgán policie skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán přestupek, vlastní vyhledávací činností, může pro zjištění informací, že se skutečně jedná o přestupek, provést zcela základní šetření na místě jeho spáchání na základě oprávnění, které má podle zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Orgán PČR zásadně neprovádí ohledání místa přestupku ani věci, výzvy k podání vysvětlení, výsledky

svědků, dožádání k výslechu svědků apod. Pouze je-li to zcela nezbytné k zajištění účelu řízení o přestupku a je-li orgán policie přítomen na místě spáchání přestupku, může provést částečné ohledání místa přestupku, nebo ohledání věci mající vztah ke spáchanému přestupku a v souvislosti s tím zjišťovat a zajišťovat stopy (charakter neodkladného nebo neopakovatelného úkonu). Není-li orgán policie přítomen na místě přestupku, vychází pouze z informací, které mu poskytl oznamovatel přestupku.

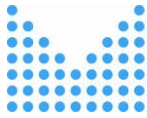
Pokud však navzdory těmto omezeným úkonům orgán policie nezjistí poznatky o totožnosti pachatele přestupku, nepostupuje podle § 58 odst. 1 PřesZ a neoznamuje věc správnímu orgánu, ani však neprovede její odložení podle § 58 odst. 3 písm. b) PřesZ (toto ustanovení se vztahuje pouze na přestupky, které orgán policie předšetřuje). Hlášení přestupku policie eviduje, a to zejména pro případ, že v budoucnu získá ve věci nové poznatky a bude moci přestupek postoupit správnímu orgánu. Oznamovatele přestupku, resp. osobu poškozeného u těch přestupků, které orgán policie zjistí vlastní vyhledávací činností, orgán policie již při přijetí hlášení o přestupku uvědomí o tom, že pokud základním šetřením nebude zjištěna totožnost pachatele přestupku, nebude přestupek postoupen správnímu orgánu, který je k jeho projednání příslušný. Zároveň mu sdělí, na který správní orgán (příslušnou přestupkovou komisi) se případně může s podnětem k zahájení řízení obrátit.

Zástupce ředitele OBP Mgr. Karel Bačkovský v závěru zdůraznil, že do doby než bude známo stanovisko PČR k návrhu společného stanoviska OVS a OBP k postupu podle § 58 odst. 1 a 3 PřesZ, resp. než bude toto stanovisko schváleno, je třeba zdůraznit, že pokud byl obci oznámen přestupek podle § 58 odst. 1 PřesZ bez uvedení osoby pachatele, nelze takto oznámený přestupek vrátit PČR k došetření, neboť PČR k šetření ze zákona oprávněna není, ani správní orgán nemá legální nástroj k vracení přestupků. Obec proto postupuje v případě nezjištění pachatele podle § 66 odst. 3 písm. g) PřesZ a věc odloží.

Ke svému vystoupení na KD aktuálně OBP uvádí: vzhledem k tomu, že je v současné době připravována novela PřesZ v souvislosti se zavedením evidence přestupků, která významně upravuje ustanovení § 58 PřesZ, na jehož navrhovaném znění se shodly jak OBP tak i OVS, dá se předpokládat, že výše uvedený návrh stanoviska nebude přijat.

II. Vystoupení JUDr. Minaříkové a Mgr. Větrovce z OLG - informace o stavu příprav nového zákona o přestupcích a o novele PřesZ

Jako další bod programu KD k přestupkové problematice byla zařazena informace o stavu příprav nového zákona o přestupcích a o novele PřesZ.

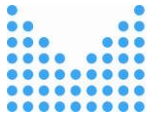
Ohledně stavu příprav nového zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich bylo řečeno, že se prozatím jedná o pracovní text návrhu zákona, který se nachází ve fázi před rozesláním do vnitřního připomínkového řízení v rámci MV, a proto může jeho text ještě doznat změn. Návrh zákona bude z převážné části vycházet z věcného záměru zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (zákon o přestupcích), který byl dne 3. 4. 2013 schválen vládou (usnesení vlády č. 229), a to ve znění připomínky vlády spočívající v ponechání věcné příslušnosti k projednání přestupků na obcích základního typu, což bylo předmětem rozporu v meziresortním připomínkovém řízení k návrhu věcného záměru zákona.

Návrh zákona bude v souladu se stávajícím stavem upravovat objektivní odpovědnost právnických a podnikajících fyzických osob a subjektivní odpovědnost fyzických osob. Základem správněprávní odpovědnosti se má stát přestupek, který terminologicky i věcně nahradí pojem správní delikt. Pojem přestupku bude jako v současnosti založen na materiálně-formálním pojetí. Z hmotněprávních institutů se navrhuje upravit zejména účastenství na přestupku, nepřímý pachatel, spolupachatelství, pokus přestupku, odpovědnost právního nástupce právnické osoby, zproštění objektivní odpovědnosti prokázáním zákonem stanoveného liberačního důvodu, atd. Dále bude upraven zánik odpovědnosti za přestupek uplynutím promlčecí doby, která je prozatím navrhována jako jednoletá a tříletá (v závislosti na typové závažnosti přestupku) s tím, že se zavádějí instituty stavení a přerušení promlčecí doby. Řízení o přestupku bude navazovat na stávající právní úpravu včetně promítnutí podpůrného užití zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „SŘ“) a bude se snažit o přiblížení trestnímu procesu za účelem zajištění základních práv účastníků řízení a zvýšení efektivity procesu. Návrh zákona se bude zabývat především těmito procesněprávními instituty: komise pro projednávání přestupků, postavení poškozeného a adhezní řízení, zkrácené typy řízení (příkaz), zajištění řízení – záruka a zákaz ve vztahu k právnické osobě, odklon, vztah rozhodnutí o přestupku a trestního řízení, atd.

Spolu s návrhem zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich bude předložen též návrh zákona o některých přestupcích, který bude obsahovat „zbytkové“ skutkové podstaty přestupků obsažené ve zvláštní části stávajícího PřesZ, které nelze převést do jiných zákonů. Ostatní skutkové podstaty přestupků budou převedeny do jiných zákonů tzv. změnovým zákonem.

Jako další příspěvek zazněla informace ke stavu prací na připravované novele PřesZ. Nejprve byl v krátkosti shrnut předchozí vývoj myšlenky zavedení evidence přestupků.

Od roku 1999 bylo předloženo několik návrhů, které se zabývaly problematikou evidence přestupků. Původní myšlenka samostatného centrálního registru byla pro finanční náročnost opuštěna. Přistoupilo se k vedení evidence v rámci Rejstříku

trestů. Proto je tento legislativní úkol zpracováván ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti. Poslední nadějný pokus zavést evidenci přestupků zhatilo rozpuštění Poslanecké sněmovny v červenci loňského roku. Vláda předtím v červnu 2013 návrh zákona schválila, stalo se tak přes negativní stanovisko Legislativní rady vlády (dále jen „LRV“). Návrh zákona mimo evidence přestupků, jejíž zpracování bylo zadáno usnesením vlády č. 714 z 2. 10. 2012, předpokládal provedení drobných změn, jež si vyžádala praxe při užívání PřesZ. Návrh měl dělenou účinnost jednak pro ustanovení vztahující se k evidenci, ta měla delší jednoletou legisvakanní dobu a dvoutříměsíční legisvakance byla určena právě pro zmíněné drobné změny v PřesZ. Jednalo se např. o zvýšení maximálních sazeb v blokovém a příkazním řízení, a to jak v § 13 tak v § 19 pro mladistvé. Dále byla prodloužena promlčecí doba, mělo dojít k jejímu přerušení zahájením řízení. Dále bylo přeformulováno ustanovení § 66 odst. 4 PřesZ, nyní jasně definující jak při odložení věci postupovat a koho o odložení věci vyznímat. Ustanovení § 76 bylo doplněno o další dva důvody zastavení řízení a v § 80 bylo připuštěno doručování veřejnou vyhláškou s tím, že na úřední desku se vyvěsí pouhé oznámení o možnosti převzít písemné vyhotovení rozhodnutí.

Tyto dílčí změny byly v návrhu zachovány, doznaly pouze drobných změn. Tou asi nejvýraznější změnou prošlo ustanovení o promlčení, které bylo v původním návrhu přerušováno pouze v případě zahájení řízení o přestupku. Na požadavek LRV bylo ustanovení změněno do podoby shodující se s návrhem zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, kde se konstruuje dva momenty přerušení promlčení - prvním je zahájení řízení o přestupku a tím druhým je vydání rozhodnutí o přestupku, jímž je obviněný z přestupku uznán vinným.

K evidování přestupků - evidování přestupků vychází z Analýzy zřízení registru přestupků, schválené vládou 15. 2. 2012. Jedná se o přestupky proti veřejnému pořádku, přestupky proti občanskému soužití a přestupky proti majetku. Původní myšlenka byla přisoudit přestupkové recidivě trestněprávní důsledky, od toho bylo upuštěno a nyní se počítá pouze se zpřísněným postihem v rámci správního trestání. Horní hranice stávajících sazeb se v případě opakovaného spáchání zvyšuje o polovinu. V návrhu jsou nyní dvě varianty doby rozhodné pro posouzení přestupkové recidivy. A to původně navrhovaný rok a lhůta dvou let podle požadavku LRV. V průběhu projednávání předchozího návrhu byla evidence rozšířena o další funkci a tou je posuzování přestupkové zachovalosti podle některých zákonů. Evidovány tedy budou i další určené přestupky, jejich evidence bude mít význam pouze pro posuzování přestupkové bezúhonnosti, nikoliv pro zpřísnění sankcí v případě opakování takových přestupků.

V době konání KD byl návrh připravován k rozeslání do vnitřního připomínkového řízení, kdy dne 3. 4. 2014 byl rozeslán s termínem uplatnění případných připomínek do 15. 4. 2014. Další postup bude směřovat k termínu 30. 6. 2014, kdy má být návrh předložen vládě.

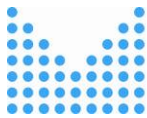
III. Vystoupení Mgr. Šrámkové a Mgr. Sieklikové z OVS – shrnutí výsledků kontrolní činnosti OVS MV u KÚ v letech 2012 – 2013

Jako další bod programu KD k přestupkové problematice byla zařazena informace o výsledcích kontrolní činnosti OVS MV u KÚ v letech 2012 – 2013.

Bylo konstatováno, že v roce 2012 provedlo OVS MV kontrolu výkonu přenesené působnosti u KÚ Plzeňského kraje, Královéhradeckého kraje, Ústeckého kraje, Olomouckého kraje, Středočeského kraje a Jihomoravského kraje; a v roce 2013 u KÚ Zlínského kraje, Jihočeského kraje, Libereckého kraje, Karlovarského kraje, Pardubického kraje, Moravskoslezského kraje, Kraje Vysočina a Magistrátu hl. m. Prahy. Předmětem této kontroly byla zejména agenda přestupků podle § 46 odst. 2 až § 50 PřesZ, do druhé poloviny roku 2012 také přestupky podle § 14 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů, a u některých z výše uvedených KÚ také agenda veřejných sbírek podle zákona č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách a o změně některých zákonů (zákon o veřejných sbírkách), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o VS“).

Ke způsobu provádění kontroly v uvedeném období bylo řečeno, že v roce 2012 byl kontrolován vzorek ze spisů vybírán na místě, kdy bylo kontrolováno cca 10 - 14 spisů. Od roku 2013 jsou vzorky spisů náhodně vybírány předem z předloženého seznamu všech spisů proto, aby mohly KÚ vyžádat k takto předem vybraným spisům také spisy správních orgánů prvního stupně jako podklad ke kontrole s tím, že nově je kontrolováno pouze 10 spisů. Kontrola byla zaměřena na formu a zákonnost rozhodnutí vydávaných v odvolacím řízení, v řízení o nepřípustném či opožděném odvolání a v přezkumném řízení, dodržování zákonných lhůt pro vydání rozhodnutí, způsob a četnost metodické činnosti poskytované KÚ obcím a množství a kvalitu provádění kontrol vůči správním orgánům prvního stupně v kontrolovaném období.

Pokud jde o úroveň výkonu přenesené působnosti na úseku přestupků, bylo konstatováno, že tato úroveň je u pěti z výše uvedených KÚ na velmi dobré úrovni, u sedmi z kontrolovaných KÚ na dobré úrovni, u jednoho KÚ na přijatelné úrovni a u jednoho KÚ bylo pouze konstatováno, že jeho rozhodnutí jsou věcně správná. V rámci kontrol u jednotlivých KÚ pak byla sdělena nejčastěji následující kontrolní zjištění: nezákonný postup KÚ, nedodržení zákonných lhůt, nevyznačování data vypravení rozhodnutí, věci k právní diskuzi, opomenutí dalšího účastníka řízení a zřejmá nesprávnost v písemném vyhotovení rozhodnutí (tzv. překlepy). Osmi z kontrolovaných KÚ nebyla uložena žádná nápravná opatření, třem KÚ bylo uloženo vydat opravné rozhodnutí (jednomu KÚ k tomu ještě doručit rozhodnutí druhému účastníku řízení), dvěma KÚ bylo uloženo dodržovat zákonné lhůty pro vydání rozhodnutí a jednomu KÚ bylo uloženo postupovat podle § 71 odst. 2 písm. a) SŘ, tj. vyznačovat datum vydání rozhodnutí. Závěrem byla zhodnocena metodická činnost jednotlivých KÚ. Bylo řečeno, že výkon přenesené působnosti na úseku přestupků je

na profesionální úrovni a KÚ byly seznámeny s plánem kontrol v roce 2014 (kontrola bude provedena u KÚ Plzeňského kraje, Královéhradeckého kraje, Ústeckého kraje, Olomouckého kraje), v roce 2015 (kontrola bude provedena u KÚ Středočeského kraje, Jihomoravského kraje, Zlínského kraje, Pardubického kraje, Jihočeského kraje, Karlovarského kraje) a v roce 2016 (kontrola bude provedena u KÚ Libereckého kraje, Moravskoslezského kraje, Kraje Vysočina a u Magistrátu hl. m. Prahy).

Pokud jde o agendu veřejných sbírek, tato agenda byla v uvedeném období zkontrolována u KÚ Plzeňského kraje, Královéhradeckého kraje, Ústeckého kraje, Olomouckého kraje, Středočeského kraje, Jihomoravského kraje a u Magistrátu hl. m. Prahy. Kontrolovaný vzorek ze spisů byl vybírán na místě, kdy bylo kontrolováno cca 10 - 11 spisů. Během kontroly bylo zjištěno, že v některých případech došlo např. k zahájení veřejné sbírky rozhodnutím podle § 4 odst. 2 zákona o VS, aniž by právnická osoba uvedla důvody hodné zvláštního zřetele, dále byla odhalena rozdílná tvrzení v osvědčení a oznámení KÚ o konání veřejné sbírky pro MV či nedostatky v oznámení o konání veřejné sbírky. Jednomu z kontrolovaných KÚ bylo uloženo nápravné opatření - dodržovat lhůty k oznámení zahájených sbírek podle § 26 odst. 2 zákona o VS.

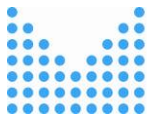
IV. Vystoupení JUDr. Zajonce z OVS - problematika zahájení a ukončení řízení o návrhu podle § 68 PřesZ a příslušných ustanovení SŘ

V dalším bodu programu KD se JUDr. Zajonc věnoval problematice zahajování a ukončování řízení o návrhu ve smyslu § 68 PřesZ a příslušných ustanovení SŘ.

Řízení o návrhu podaném podle § 68 PřesZ je zahájeno dnem podání návrhu (viz § 44 SŘ - zahájení řízení o žádosti). Pokud návrh obsahuje všechny náležitosti, správní orgán provede řízení a o věci rozhodne - buď rozhodne o vině nebo řízení podle § 76 PřesZ, případně podle § 66 SŘ, zastaví. Pokud návrh nemá náležitosti stanovené v § 68 odst. 2 PřesZ, má správní orgán dvě možnosti.

Pokud návrh má drobné nedostatky, které nebrání v projednání návrhu, vyzve správní orgán „neformálně“ (postupem podle části čtvrté SŘ) navrhovatele k jejich odstranění, řízení nepřeruší a provádí veškeré úkony v řízení včetně dodržení lhůt pro vydání rozhodnutí).

Pokud návrh má podstatné vady (§ 66 odst. 1 písm. c) SŘ), které brání správnímu orgánu v řízení (např. označení pachatele, nebo popis skutku, či kdy a kde se skutek stal) vyzve správní orgán navrhovatele k doplnění návrhu (§ 37 odst. 3 SŘ), a to ve stanovené lhůtě (§ 39 SŘ), řízení přeruší (§ 64 odst. 1 písm. a) SŘ) a to s poučením navrhovatele o právních následcích, co se stane, když tak neučiní (§ 45 odst. 2 SŘ); toto provede formou usnesení (§ 39 a § 64 SŘ), které doručí všem

účastníkům; ve výzvě (výroku usnesení) uvede, co přesně musí navrhovatel doplnit, aby návrh na projednání přestupku byl úplný; pokud návrh nebude řádně doplněn, řízení dle § 66 odst. 1 písm. c) SŘ usnesením zastaví. Toto usnesení se doručí všem účastníkům řízení. Doba, po kterou bylo řízení přerušeno, se do doby pro vydání rozhodnutí nezapočítává, nicméně toto přerušování řízení nemá vliv na běh prekluzivní lhůty (§ 20 PřesZ).

Jistou výjimku však představují následující případy - jestliže z podání návrhu je zcela zřejmé, že návrh nebyl podán v zákonné lhůtě, věc se usnesením odloží podle § 66 odst. 3 písm. f) PřesZ, které se doručí navrhovateli a obviněnému. Pokud se v průběhu řízení o návrhovém přestupku zjistí, že podání návrhu (žádosti) o zahájení řízení o návrhovém přestupku bylo podáno po lhůtě, řízení se podle ustanovení § 66 odst. 1 písm. g) SŘ usnesením zastaví („žádost se stala zjevně bezpředmětnou“), které se doručí všem účastníkům. Pokud v průběhu řízení vyjde najevo, že přestupek nebyl spáchán mezi osobami blízkými, pokračuje se v řízení z moci úřední (§ 68 odst. 3 PřesZ); z toho lze dovodit, že se řízení o návrhu nezastavuje, pouze se formálně změní postavení navrhovatele buď na účastníka řízení (např. poškozeného) nebo na svědka či oznamovatele. Pokud v průběhu řízení zahájeného z moci úřední vyjde najevo, že skutek byl spáchán mezi osobami blízkými, nelze v tomto řízení bez podání návrhu pokračovat; pokud návrh podán není je nezbytné zahájené řízení zastavit usnesením podle § 66 odst. 2 SŘ („zanikla věc“), které se pouze poznamená do spisu.

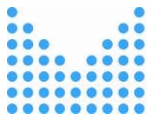
V. Odpovědi na došlé dotazy

1) Lze narušování veřejného zasedání zastupitelstva považovat za přestupek úmyslného narušení občanského soužití jiným hrubým jednáním dle § 49 odst. 1 písm. c) PřesZ?

Pozn. - jde o problematického občana, který navštěvuje schůze zastupitelstva a tyto pravidelně narušuje i mimo časový prostor vymezený k diskusi po skončení projednávání zařazených bodů; mluví do řeči zastupitelů, hádá se s nimi, překřikuje je, nadává jim a napadá je, že lžou, kradou, škodí obci, rozkrádají peníze apod.

Odpověď:

Svoboda projevu, kterou obecně zaručuje čl. 17 Listiny základních práv a svobod, není bezbřehá. Svoboda projevu má své hranice a subjekt, který je poruší, musí počítat s tím, že může být za to postihován. Vedle omezení, daných například zákony o ochraně některých skutečností (zákon č. 148/1998 Sb., o ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů; a dalších), je svoboda projevu (popř. šíření informací) omezena jak zákonem č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen „TZ“), tak případně možnou sankcí na základě zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „NOZ“). V TZ jde o tzv. verbální trestné činy, v NOZ může jít o ochranu osobnosti.

Domníváme se proto, že pokud jednání dosáhne takové intenzity, že již nebude možno hovořit o pouhé nevhodnosti, že může dojít k naplnění některé ze skutkových podstat přestupku proti občanskému soužití. Půjde-li např. o zmíněné obviňování z protiprávního jednání, mohl by přicházet v úvahu přestupek nepravdivého obvinění z přestupku. Budou-li jednotliví zastupitelé vystaveni hrubým urážkám, které již budou daleko za hranicí toho, čemu by měli jako osoby pohybující se ve veřejné sféře schopny čelit (nutno pamatovat na vyšší odolnost osob veřejného života oproti obdobným útokům na běžné občany), domníváme se, že by mohli podat návrh na projednání přestupku urážky na cti. Dále přichází v úvahu pomluva, za předpokladu, že nebude kvalifikována jako trestný čin, může se jednat o přestupek jiného hrubého jednání. Pokud se podezřelý dopouští uvedeného jednání záměrně, aby znemožnil průběh zasedání zastupitelstva, nelze vyloučit ani schválnost.

Je třeba reflektovat, že průběh jednání zastupitelstva upravuje ve smyslu § 96 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, jednací řád, který může stanovit, jak se má veřejnost v průběhu jednání chovat apod.

2) Jak postupovat v případě, že je oznámen přestupek spočívající ve vytápění bytu od souseda, nejedná se o schválnost, ovšem majitel bytu, na kterém je závada, toto neřeší a způsobuje tím škodu na zařízení bytu?

Odpověď:

V tomto případě se jeví popsané jednání spíše jako občanskoprávní spor, nikoli jako přestupek. Správní orgán po obdržení takového oznámení přestupku může věc odložit podle § 66 odst. 3 písm. a) PřesZ, neboť došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku.

Majitel bytu nedodržuje povinnosti vlastníka bytu, nestará se řádně o svůj majetek a nezákonným způsobem zasahuje do práv vlastníků jiných bytů. Pokud není možné se s majitelem bytu nějak dohodnout nebo situaci řešit prostřednictvím pojišťovny jako škodní událost (k protečení vody do jiného bytu mohlo dojít nějakým neodborným zásahem např. při provádění rekonstrukce), případně prostřednictvím sdružení vlastníků bytových jednotek nebo bytového družstva, tak zřejmě majiteli poškozeného bytu nezbude nic jiného, než se obrátit s žalobou na příslušný soud.

3) Jak postupovat v případě, že je oznámen přestupek spočívající v přehrávání hlasité hudby v bytovém (příp. panelovém) domě, kterou jsou rušeni ostatní

obyvatelé, přičemž hlasitá hudba je pouštěna v denních hodinách (není porušován noční klid)?

Odpověď:

Nepůjde-li o přestupek proti veřejnému pořádku – rušení nočního klidu, pak podle našeho názoru by uvedené jednání mohlo být v určitých případech posouzeno jako přestupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) PřesZ - schválnost. Vždy ale bude záležet na okolnostech konkrétního případu.

Obecně se však domníváme, že posouzení předmětného jednání bude pro účely případného přestupkového řízení spojeno s řadou těžkostí. Např. bude-li takové řízení o přestupku zahájeno a správnímu orgánu se nepodaří zjistit, kdo přesně v bytě hudbu pouštěl, nebo se nepodaří prokázat, zda ztotožněný pachatel pouštěl hudbu „naschvál“, aby tím cíleně narušoval občanské soužití v panelovém domě a úmyslně tak např. vyvolával spory mezi sousedy, bude nezbytné řízení pro nedostatek důkazů zastavit ve smyslu § 76 PřesZ.

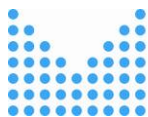
Máme za to, že ve většině případů půjde o občanskoprávní spor (mohlo by se jednat o přímou nebo nepřímou imisi ve smyslu NOZ - obtěžování hlukem; správní orgán po obdržení takového oznámení přestupku může věc odložit podle § 66 odst. 3 písm. a) PřesZ, neboť došlé oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku).

4) Urážka na cti nezletilé osoby, její procesní postavení v řízení o přestupku

V jakém procesním postavení vystupuje v řízení o přestupku nezletilá (12 let), za kterou podal návrh na projednání přestupku její zákonný zástupce? Jako navrhovatel, který je zastoupen zákonným zástupcem, nebo jako svědek, a v postavení navrhovatele je zákonný zástupce, který návrh podal?

Odpověď:

Podle § 68 odst. 1 PřesZ se přestupky podle § 49 odst. 1 písm. a) tohoto zákona projednávají jen na návrh postižené osoby, jejího zákonného zástupce nebo opatrovníka, kdy PřesZ pro ně zavádí legislativní zkratku navrhovatel. Z jazykového výkladu předmětného ustanovení PřesZ tedy vyplývá, že navrhovatelem je sama postižená osoba (v případě, že je osoba svéprávná), nebo její zákonný zástupce (v případě, že se jedná např. o osobu nezletilou) nebo opatrovník. Podle § 72 písm. d) PřesZ je účastníkem řízení navrhovatel, na jehož návrh bylo zahájeno řízení o přestupku. Tedy v případě, kdy urážky směřují přímo vůči nezletilé, kdy tato nemá procesní způsobilost, je návrh na projednání přestupku podle § 49 odst. 1 písm. a) PřesZ podán jejím zákonným zástupcem, který tak má v řízení procesní postavení navrhovatele. Nezletilá může v řízení potenciálně vystupovat v postavení svědka.

5) Otázka k § 48 PřesZ a k § 46 odst. 2 PřesZ

Porušení obecně závazných vyhlášek města jsme řešili jako přestupek podle § 46 odst. 2 PřesZ. Nedávno jsem ale četla právní názor, že by se mělo jednat o přestupek podle § 48 PřesZ, protože se jedná o vyhlášky ve věci veřejného pořádku. Jaký postup je správný?

Odpověď:

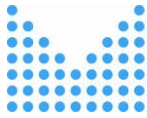
Judikatura Ústavního soudu byla do 31. 3. 2002 názoru, že předmětem úpravy přestupků proti pořádku ve věcech územní samosprávy dle § 46 odst. 2 PřesZ jsou jiné přestupky než přestupky proti veřejnému pořádku podle § 48 PřesZ, z čehož tedy vyplýval obecný názor, že pokud bude objektem přestupku ochrana veřejného pořádku (být stanovena v obecně závazné vyhlášce obce), mělo by být uvedené jednání posuzováno jako přestupek podle § 48 PřesZ. Uvedený názor měl oporu v tehdejší znění ustanovení § 48 PřesZ, které do 31. 3. 2002 znělo následovně: „*Přestupkem proti veřejnému pořádku je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 47, jestliže jsou stanoveny obecně závaznými právními předpisy, včetně obecně závazných vyhlášek obcí, pokud se takovým jednáním ohrozí nebo naruší veřejný pořádek.*“

S účinností od 1. 4. 2002 se však zákonem č. 62/2002 Sb. v ustanovení § 48 větě první slova „*včetně obecně závazných vyhlášek obcí, pokud se takovým jednáním ohrozí nebo naruší veřejný pořádek*“ zrušila. Domníváme se proto, že pokud nynější ustanovení § 48 PřesZ zní: „*Přestupkem proti veřejnému pořádku je porušení i jiných povinností, než které jsou uvedeny v § 47, jestliže jsou stanoveny zvláštními právními předpisy...*“, že zvláštním právním předpisem je zde míněn pouze zákon, nikoliv obecně závazná vyhláška obce, a že porušení povinností stanovených v obecně závazných vyhláškách obcí vydávaných na úseku jejich samostatné působnosti, tedy i povinnosti k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, lze podřadit pouze pod skutkovou podstatu přestupku podle § 46 odst. 2 PřesZ.

6) Lze, a pokud ano, jakým způsobem, využít v řízení o přestupku předběžné opatření (např. vydání věci získané přestupkem)? A jakým způsobem následně dotčenou osobu přinutit k vydání věci?

Odpověď:

Obecně je možné i v přestupkovém řízení využít institut předběžného opatření podle § 61 odst. 1 SŘ. Záleží na konkrétních okolnostech jednotlivého případu, kdy je třeba posoudit účelnost využití předběžného opatření v konkrétním případě. *Předběžným opatřením lze účastníkovi či jiné osobě přikázat, aby něco vykonal, něčeho se zdržel nebo něco strpěl, anebo zajistit věc, která může sloužit jako důkazní prostředek, nebo věc, která může být předmětem exekuce.*

Pokud má tazatel na mysli vydání věci získané přestupkem, která může být prohlášena za propadlou nebo zabranou, je třeba upozornit na speciální úpravu PřesZ, který upravuje v § 75 odst. 1 vydání věci, a nebyla-li tato vydána, je možné takovou věc rozhodnutím odejmout (takové rozhodnutí se vydává v průběhu řízení o přestupku a odvolání proti němu nemá odkladný účinek, tudíž je předběžně vykonatelné). Při dobrovolném nesplnění povinnosti by správní orgán mohl přistoupit k exekuci na nepeněžitě plnění podle § 125 SŘ. V tomto případě se nepoužije obecná úprava předběžného opatření podle § 61 odst. 4 SŘ - zajištění věci.

7) Lze po ukončeném (např. příkazním nebo blokovém) řízení, v němž nemohla být uložena sankce propadnutí věci, věc ve vlastnictví pachatele přestupku zabrat v následném řízení o zabránění věci? Je v tomto případě splněna podmínka podle § 18 odst. 1 písm. a) PřesZ?

Odpověď:

Vydeme-li z PřesZ, institut zabránění věci, upravený v § 18, přichází do úvahy v těch případech, kdy z nejrůznějších důvodů, není možné vyslovit sankci propadnutí věci ve smyslu § 15 PřesZ. V takových případech může příslušný správní orgán rozhodnout, že se zajištěná věc zabírá, a to za předpokladu, že příslušná zajištěná věc náleží pachateli, kterého nelze za přestupek stíhat (např. odpovědnost pachatele za přestupek je vyloučena, pro prekluzi, amnestii či smrt pachatele) nebo nenáleží pachateli přestupku nebo mu nenáleží zcela, nebo vlastník věci není znám.

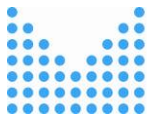
V případě, že již došlo k pravomocnému vyřízení věci v blokovém nebo v příkazním řízení, u nichž podle PřesZ nelze z povahy věci uložit sankci propadnutí věci ve smyslu § 15 PřesZ, připadá v úvahu dodatečně rozhodnout o zabránění věci dle § 18 PřesZ, za předpokladu splnění zákonných podmínek. Společným předpokladem pro vydání rozhodnutí o zabránění věci, je však skutečnost, že zabránění věci vyžaduje ochrana bezpečnosti osob nebo jiný obecný zájem.

8) Jak přesně máme plnit povinnost dle § 117 odst. 5 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, jestli máme posílat stejnopis rozhodnutí o přestupku, jak to požaduje ČSSZ. S tím dále souvisí i to, jaké informace můžeme podávat pojišťovnám na jejich žádosti v případech, kdy vznikla škoda (majetková i na zdraví).

Odpověď:

Jsme toho názoru, že s touto otázkou se tazatel musí obrátit na Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“), MV není věcně příslušné k provedení výkladu (metodiky) tohoto zákona.

Obecně je možné uvést, že rozhodnutí o přestupku se doručuje jen účastníkům řízení. Pokud by měl správní orgán toto rozhodnutí zasílat i jiným orgánům, musí tak

být vždy na základě zákona (např. viz rozhodnutí o propadnutí či zabrání drogy). Zda § 117 odst. 5 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je takovýmto ustanovením, musí stanovit MPSV.

9) Dotaz k § 46 odst. 1 PřesZ – reakce na zápis z KD 10. 12. 2013

Reakcí na Váš názor k aplikaci § 46 odst. 1 PřesZ, publikovaný v zápisu z KD na úseku přestupků ze dne 10. 12. 2013, byly námítky orgánů obcí projednávajících přestupky v našem kraji, neboť dle § 46 odst. 1 PřesZ je jimi jako přestupek proti pořádku ve státní správě projednáváno např. nesplnění povinnosti vyměnit řidičský průkaz po zániku jeho platnosti, nesplnění povinnosti odevzdat nalezený cizí občanský průkaz atd. Znamená Váš názor, že do budoucna nelze jako přestupek proti pořádku ve státní správě dle § 46 odst. 1 PřesZ projednat nesplnění výše uvedených povinností, protože jejich nesplnění není ve zvláštních zákonech jako přestupek označeno, přestože je jimi pořádek ve státní správě narušován? Vidíte zde nějaké výjimky?

Odpověď:

Na tomto názoru i nadále setrváváme, pro aplikaci nějakých výjimek nevidíme důvody.

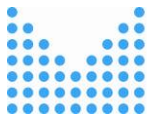
Pokud jde o přestupky na úseku občanských průkazů nebo dopravy je tato problematika v gesci odboru správních činností MV, resp. Ministerstva dopravy, jejich argumentace pro tento postup nám není známa.

10) Dotaz k závěrečnému stanovisku ombudsmana – názor, že bychom měli vyvozovat o odložení věci všechny, kterých by se to mohlo týkat

Podle názoru ombudsmana bychom měli vyvozovat o odložení věci všechny, kterých by se to mohlo týkat, jak podezřelého, tak i případného navrhovatele a také i osobu, která byla fyzicky napadena. Podle stanoviska ombudsmana před zahájením řízení nelze využít § 72 PřesZ, kdo je účastníkem řízení, ale máme brát v úvahu všechny, kteří by se mohli cítit dotčeni jednáním podezřelého.

Odpověď:

Ze závěrečného stanoviska Veřejného ochránce práv (dále jen „VOP“) ze dne 30. 11. 2012, sp. zn.: 1483/2012/VOP/IK, vyplývá, že pojem „poškozený“ ve vztahu k ustanovení § 66 odst. 4 PřesZ („rozhodnutí o odložení věci se nevydává. O odložení věci se vyrozumí pouze poškozený“) VOP vnímá v širším pojetí, tedy jako toho, kdo byl oznámeným jednáním nějakým způsobem objektivně dotčen. Smyslem tohoto ustanovení je podle VOP umožnit osobě poškozené přestupkem, aby se mohla případně proti odložení věci bránit. Pojem „poškozený“ ve smyslu § 66 odst. 4 PřesZ lze tedy chápat jako osobu dotčenou přestupkem. Obrátí-li se osoba dotčená přestupkem (jednání subjektivně vnímá jako přestupek) na správní orgán, měl by jí tento o odložení věci vyrozumět bez ohledu na druh újmy, která jí byla způsobena.

V praxi se bude dle názoru MV většinou jednat o osobu oznamovatele přestupku, který se bude cítit jednáním údajného pachatele dotčen.

V případě „návrhových přestupků“ se bude postupovat podle § 43 odst. 2 SŘ („usnesení o odložení věci se vždy oznamuje osobě, které se týká, je-li známa, a podateli“) a usnesení o odložení věci bude oznamováno 1) návrhovateli a 2) osobě, proti které návrh směřoval (údajnému pachateli, resp. potenciálnímu obviněnému z přestupku).

11) Dotaz k aplikaci § 66 odst. 2 PřesZ

Dle § 66 odst. 2 PřesZ může správní orgán věc odložit, jestliže sankce, kterou lze za přestupek uložit, je bezvýznamná vedle trestu, který byl nebo bude podle očekávání uložen osobě podezřelé z přestupku za jiný čin v trestním řízení. Zda byl přestupci uložen trest za jiný čin v trestním řízení, může správní orgán zjistit z výpisu z rejstříku trestů. Jak ale zjistí, že bude podle očekávání uložen osobě podezřelé z přestupku trest za jiný čin v trestním řízení, když státní zástupce odmítá správnímu orgánu poskytnout jakoukoliv informaci o tom, že by se proti konkrétní osobě vedlo trestní řízení pro jiný čin a že lze očekávat uložení trestu za tento čin, s odůvodněním, že k poskytnutí takové informace není oprávněn?

Odpověď:

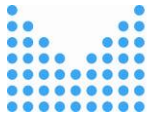
Ustanovení § 66 odst. 2 PřesZ (stejně jako ustanovení § 76 odst. 2 PřesZ) dává správnímu orgánu možnost tímto způsobem rozhodnout; tedy vždy bude záviset na konkrétní situaci.

Pokud správní orgán tuto informaci nemá, nepřipadá užití těchto ustanovení do úvahy.

Pokud ji však v průběhu projednávání zjistí (např. v rámci nařízeného ústního jednání výslechem svědků či účastníků řízení) může s touto informací pracovat (pro její prověření může využít i § 59 PřesZ, případně § 60 PřesZ) - pokud státní zástupce či soud tuto informaci nepotvrdí (odmítne ji poskytnout) nelze, podle našeho názoru, výše uvedená ustanovení použít. V případě že však bude tato informace orgány činnými v trestním řízení potvrzena, neznamená to, že správní orgán podle těchto ustanovení musí postupovat - vždy je to jen „možnost“ těchto ustanovení využít.

12) Analogické využití institutu zahlazení odsouzení při ukládání sankce za přestupek - rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 28. 2. 2011, sp. zn. 8 As 82/2010

Jakým způsobem má správní orgán při rozhodování o výši sankce za přestupek zhodnotit, zda je nebo není možné při přihlédnutí k pachateli dříve uloženým trestům využít analogicky institut trestního práva zahlazení odsouzení, jak vyplývá z rozsudku NSS ze dne 28. 2. 2011, č. j.: 8 As 82/2010–55? Znamená to např., že správní orgán

by neměl přihlížet k sankci pachatele za přestupek starší jednoho roku, neboť podle § 105 odst. 1 písm. e) TZ soud za určitých podmínek zahradí odsouzení obviněného u mírnějších trestů již po jednom roce?

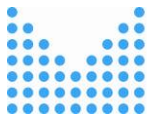
Odpověď:

PřesZ nezná institut zahlazení odsouzení jako TZ. Obecně je možné použití analogie ve správním trestání, avšak pouze omezeně, tedy v případě, kdy relevantní právní norma určitou otázku vůbec neřeší, je-li to ve prospěch pachatele přestupku a nedošlo by tak k újmě hodnot, na jejichž vytváření a ochraně je veřejný zájem. Pokud přihlídneme k výše uvedenému rozsudku NSS ze dne 28. 2. 2011, tak tento se týká tzv. dopravního přestupku a lze z něho vyčíst pouze skutečnost, že soud nižšího stupně při rozhodování o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu řádně nezhodnotil, zda v posuzované věci nebyly dány předpoklady pro analogické použití norem trestního práva s ohledem na dosavadní judikaturu NSS. NSS dále vyslovil názor, že není vyloučen závěr, že správní orgány přihlednutím k záznamům v registru řidičů o uložení sankce zákazu činnosti spočívajícímu v zákazu řízení motorových vozidel, který byl pachateli přestupku uložen za přestupky spáchané před 14, resp. 11 lety, překročily meze správního uvážení. NSS přitom odkázal na úpravu trestního práva, neboť kdyby pachatel přestupku naplnil znaky skutkové podstaty některého v úvahu připadajícího trestného činu, bylo by jeho odsouzení zahlazeno a správní orgány by k němu v okamžiku rozhodování v této věci nemohly přihlídnout. V tomto případě bychom byli velmi opatrní v použití analogie a výše uvedený rozsudek NSS, jak navrhuje, že by správní orgán neměl přihlížet k přestupku spáchanému pachatelem před více než jedním rokem, ze kterého byl pravomocně uznán vinným a uložena mu sankce, bychom plošně neaplikovali.

Je třeba vzít v úvahu, že posuzovaný případ se týkal tzv. dopravního přestupku a správní orgán přihlížel k přestupkům spáchaným před velmi dlouhou dobou, navíc tak mohl učinit jen kvůli tomu, že existuje registr řidičů. Co se týká jiných druhů přestupků, které nejsou nikde evidovány, protože centrální evidence přestupků v podstatě neexistuje, tak by se příslušný správní orgán o dříve spáchaných přestupcích pachatele stejně nedozvěděl a nemohl by k nim přihlížet při ukládání druhu a výměry sankce. Pokud by se příslušný správní orgán o dříve spáchaných přestupcích pachatele dozvěděl a tyto by vyhodnotil vzhledem k osobě pachatele jako přitěžující okolnost, tak dle názoru MV není stanovena žádná časová hranice, za kterou by již správní orgán nemohl jít, např. by nepřihlížel k přestupkům spáchaným před více než třemi lety apod.

13) Komu se ukládá pořádková pokuta podle § 60 PřesZ v případě právnické osoby?

Právnické osobě, která je zastoupena statutárním zástupcem, jednatelem s tím, že rozhodnutí bude vydáno a doručeno na právnickou osobu (spol s.r.o., a.s., o.p.s.)? Fyzické osobě, která je oprávněná za právnickou osobu jednat a po které správní

orgán podání vysvětlení požadoval, tzn. rozhodnutí bude vydáno na jméno statutárního zástupce - jednatele?

Odpověď:

Podle našeho názoru, pokud je vyžadováno podání vysvětlení po právnické osobě (např. zda se připojí do řízení o přestupku jako poškozený), pak pořádkovou pokutu lze uložit této právnické osobě; bude pak na vnitřních předpisech právnické osoby, zda tuto pořádkovou pokutu bude vyžadovat po tom, kdo byl oprávněn (povinen) za právnickou osobu jednat (§ 30 SŘ).

14) Uplatnění fikce doručení na adresu pro doručování zvolenou účastníkem v rámci přestupkového řízení

Odpověď:

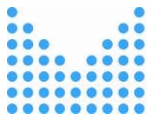
Podle § 19 odst. 3 SŘ nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení doručuje správní orgán na adresu pro doručování nebo na elektronickou adresu, kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení. Podle § 20 odst. 1 SŘ správní orgán doručuje přednostně na tuto adresu. Ustanovení § 23 a § 24 SŘ při úpravě podmínek fikce doručení nerozlišují, zda je doručováno na adresu trvalého pobytu nebo sídla nebo na adresu pro doručování podle § 19 odst. 3 SŘ nebo na jinou adresu podle § 20 odst. 1 nebo § 21 odst. 1 SŘ. Z toho vyplývá, že fikce doručení může nastat i v případě doručování na adresu pro doručování podle § 19 odst. 3 SŘ. PřesZ v tomto případě nestanoví žádné odchylky, takže se tento závěr uplatní i v řízení o přestupku.

15) Napadení revizora – přestupek § 49 odst. 1 písm. c) PřesZ?

Mladistvý jede v MHD bez jízdního dokladu a při řešení tohoto jeho jednání dojde ke sporu s revizorem. Revizor situaci vyhodnotí tak, že mladistvému vystaví „zápis o provedené přepravní kontrole“, kde je uvedeno, že „cestoval bez jízdního dokladu“, „podoba souhlasí“, „stejnopis převzal“, „celkem k úhradě 1000,- Kč“ a současně vystaví další „zápis o provedené přepravní kontrole“, kde je uvedeno, že „podoba souhlasí“, „porušení SPP“, napadení PK“ a „fyzické napadení PK“ (= porušení smluvních přepravních podmínek, napadení přepravního kontrolora), „stejnopis převzal“, „celkem k úhradě 1000,- Kč. Současně je přivolána hlídka MP, případně PČR, která situaci zdokumentuje a přestupek spočívající v napadení kontrolora cestujícím předá jako přestupek dle § 49 odst. 1 písm. c) PřesZ k řešení přestupkovému oddělení.

Odpověď:

Nutno striktně odlišovat jízdu v MHD bez jízdního dokladu a možné spáchání přestupku proti občanskému soužití.

Pokud jde o jízdu v MHD bez jízdního dokladu, následné přírážky k jízdnému a možné spory z jejich plnění, pak se jedná jednoznačně o soukromoprávní spor, do kterého nepřísluší orgánu veřejné správy zasahovat (tuto otázku jsme na KD v minulosti již několikrát řešili).

Pokud jde o případný přestupek proti občanskému soužití, který obecní policie oznámila správnímu orgánu, pak se bude jednat o klasický postup při jeho projednávání (od úkonů před zahájením řízení, zahájení řízení, ústního jednání a vydání rozhodnutí).

16) Kdy začíná běžet lhůta podle § 24 odst. 1 SŘ?

a) Kdy začíná běžet 10 denní lhůta pro vyzvednutí uložené písemnosti? Na obálce je uvedeno např. - že zásilka byla připravena k vyzvednutí ode dne 5. 2. Je první den této desetidenní lhůty již 5. 2. nebo až 6. 2.?

b) Je písemnost doručena 10. den lhůty, byť by šlo o sobotu, neděli nebo svátek (viz komentář Jemelka, Pondělíčková, Bohadlo k § 24 odst. 1 SŘ, nakl. Beck, 3. vydání), nebo až nejbližší příští pracovní den (§ 40 odst. 1 písm. c) SŘ)? Uplatňuje se stejný postup jak pro doručování poštou, tak pro doručování prostřednictvím datové schránky? Pozn. problematice se věnuje rozsudek NSS 5 Afs 76/2012-28, ale rovněž usnesení Ústavního soudu ÚS I. 3154/09 – závěry nejsou totožné.

Odpověď:

Odpověď k písm. a). - podle § 24 odst. 1 SŘ se doručovaná uložená písemnost v případě, že si ji adresát nevyzvedne ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje za doručenu posledním dnem této lhůty. Ačkoliv se jedná o dobu, vztahuje se na její počítání § 40 odst. 1 písm. c) SŘ (viz níže). Z toho důvodu by se na tuto dobu mělo vztahovat také pravidlo pro počítání času podle § 40 odst. 1 písm. a) SŘ (prvním dnem je den následující po dni, kdy byla uložená písemnost připravena k vyzvednutí, nikoliv tento den).

Odpověď k písm. b). - první otázku řeší závěr Poradního sboru ministra vnitra ke SŘ č. 1 z roku 2005 přístupný na <http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx> tak, že se v takovém případě uplatní pravidlo podle § 40 odst. 1 písm. c) SŘ (posledním dnem lhůty je první následující pracovní den). Druhou otázku rozpracovává závěr Poradního sboru ministra vnitra ke SŘ č. 93 z roku 2010 přístupný na výše uvedené adrese, podle něhož se na počítání lhůty podle § 17 odst. 4 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů, nepoužije pravidlo podle § 40 odst. 1 písm. c) SŘ.

17) Otázka k poškozenému

V probíhajícím řízení o přestupku se oznamovatelé přestupků chtějí stát účastníky řízení. Prohlásí, že jsou poškozenými a že škodu doloží později. Z jejich dalšího vyjádření a postoje je však zřejmé, že ke vzniku žádné škody nemohlo dojít, příp. pak později (kdy už je s nimi jako s účastníky řízení jednáno) sami prohlásí, že jim žádná škoda nevznikla. Jde jim účelově v podstatě jen o to, aby obdrželi rozhodnutí a dozvěděli se, jak správní orgán potrestal případného pachatele přestupku.

Odpověď:

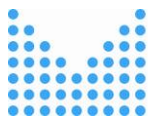
Pokud jsme za podmínek stanovených v ustanovení § 70 PřesZ poškozenému přiznali právo účastníka řízení, musíme mu všechna jeho procesní práva a povinnosti v řízení o přestupku zachovat. Pokud se však v řízení ukáže, že přihlášení se poškozeného k náhradě škody bylo účelové (obstrukční) a v řízení se prokáže, že žádná škoda nejen nevznikla, ale ani nemohla vzniknout, pak by přicházelo do úvahy využít ustanovení § 28 SŘ a postavení účastníka řízení takovéto osobě odejmout.

18) Otázka k uložení sankce zákazů pobytu

Podle § 11 odst. 1 PřesZ lze za přestupek uložit jako sankci zákaz pobytu. Odstavec druhý obecně stanoví, že sankci lze uložit samostatně nebo s jinou sankcí, pouze napomenutí nelze uložit spolu s pokutou. V praxi jsme se nyní setkali s případem, kdy bylo uloženo napomenutí spolu se zákazem pobytu. Otázka zní, kdy lze zákaz pobytu ukládat samostatně či v kombinaci s jinou sankcí. K této nejasnosti směřuje znění § 50 odst. 2 PřesZ, že za přestupek proti majetku lze uložit pokutu do 15.000 Kč nebo zákaz pobytu. Což dle slovního výkladu umožňuje udělit zákaz pobytu samostatně (nikdy současně s pokutou), zvláště v kontextu s dalšími ustanoveními PřesZ (§ 46 odst. 3, § 49 odst. 2), které hovoří o tom, že za přestupky lze spolu s pokutou uložit zákaz pobytu, což by svědčilo o tom, že lze uložit buď pokutu nebo pokutu současně se zákazem pobytu. Lze se domnívat, že pokud by zákonodárce chtěl, aby bylo možné ukládat zákaz pobytu jako samostatnou sankci, byla by tato ustanovení formulována jinak (bez „nebo“ či „spolu s“). Na druhou stranu, z důvodové zprávy k zákonu č. 494/2012 Sb. vyplývá záměr, využívat sankci zákazu pobytu samostatně z důvodu neúčinnosti ukládání pokut u určité skupiny pachatelů. Dotaz zní, zda lze vykládat ustanovení, kde je uvedeno, že lze uložit spolu s pokutou zákaz pobytu, tak, že se ukládá výhradně kombinace obou sankcí, resp. zda u § 50 odst. 2 PřesZ nelze vykládat spojku „nebo“ jako slučovací.

Odpověď:

MV s tazatelem souhlasí, že v případě přestupků proti majetku není na první pohled zřejmé, zda lze uložit buď pokutu (a nikoliv zároveň zákaz pobytu), nebo zákaz pobytu (a nikoliv pokutu); na rozdíl od ostatních přestupků (u kterých zákon sankci zákazu pobytu obecně připouští), kde se uvádí, že za přestupek „lze spolu s pokutou uložit zákaz pobytu“.

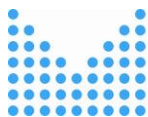
Spojka „nebo“ použitá v ustanovení § 50 odst. 2 PřesZ vybízí k otázce, zda zde měl zákonodárce na mysli poměr vylučovací či slučovací. Přikláníme se k závěru, že jde o poměr slučovací, kdy může platit jak pouze A, tak B, tak i A i B společně. Dovožujeme to jednak z faktu, že zákonodárce neměl u jiných přestupků problém s uloženíím zákazu pobytu spolu s pokutou a zejména pak z aplikačního pravidla obsaženého v § 11 odst. 2 PřesZ, dle něhož lze sankci uložit samostatně nebo s jinou sankcí; jediná výjimka se týká napomenutí, které z logiky věci nelze uložit spolu s pokutou. O poměr vylučovací by se dle názoru MV jednalo v případě, kdyby zákonodárce použil před spojkou „nebo“ čárku. MV tedy reviduje svůj původní názor, že jde o poměr vylučovací, který zaujalo ve výkladových stanoviscích k § 15a PřesZ.

19) (Ne)započítávání doby trestního řízení do lhůty k projednání přestupku?

Orgánem činným v trestním řízení je odevzdána věc místně nepříslušnému správnímu orgánu, ten je několik měsíců nečinný a až poté věc postoupí příslušnému správnímu orgánu. Počítá-li však zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „TR“), s odevzdáním věci příslušnému orgánu k projednání přestupku a v odůvodněných svých rozsudcích NSS vyjadřuje opakovaně závěr, že datem skončení trestního řízení je den, kdy je doručeno sdělení o odevzdání věci správnímu orgánu (např. č. j.: 1 As 17/2007-73, č. j.: 5 As 51/2010-97), dalo by se přiklonit k názoru, že odevzdání nepříslušnému orgánu tyto účinky mít nebude. Problematickým nám to ovšem přijde právě v případech, kdy nepříslušný orgán bude v dané věci delší dobu nečinný, a proto trestní řízení nebude skončeno jen z tohoto důvodu, ačkoli vůle trestních orgánů je zřejmá (a takový výklad by mohl být v rozporu s principy dobré správy a právní jistoty, kdy by lhůta k projednání přestupku byla prodlužována výlučně v důsledku pochybení trestních a poté i správních orgánů).

Odpověď:

MV výše uvedenou záležitost vnímá jako určitý problém, který by se měl v praxi eliminovat na minimum takovýchto obdobných případů, nicméně je názoru, že je třeba i nadále postupovat v souladu s TR (viz § 159a odst. 1 písm. a), který stanoví, že věc je třeba odevzdat příslušnému orgánu k projednání přestupku nebo jiného správního deliktu) a dosavadními závěry NSS. Pokud se tedy stane, že orgán činný v trestním řízení odevzdá věc nepříslušnému orgánu, který ji postoupí příslušnému orgánu až po nějaké době, tato okolnost sama o sobě nemá vliv na to, že trestní řízení je skončeno až dnem odevzdání věci příslušnému orgánu a k prodloužení lhůty k projednání přestupku tak může dojít. MV je názoru, že tento výklad nebude v rozporu s principy dobré správy a právní jistoty, neboť je třeba vzít v úvahu také práva případných dalších účastníků řízení, tedy vedle obviněného z přestupku práva poškozeného, vlastníka věci nebo navrhovatele. Obviněný z přestupku se může bránit stížnostmi na špatný postup orgánu činného v trestním řízení (postoupením věci nepříslušnému správnímu orgánu se fakticky prodlužuje délka trestního řízení).

nebo žádostí na přijetí opatření proti nečinnosti (v tomto případě nepříslušného) správního orgánu.

VI. Relevantní judikatura pro přestupkové řízení

- 1) **Rozsudek NSS ze dne 22. 10. 2013, č. j. 2 As 57/2013 – 27** – kauzální nexus
- 2) **Rozsudek NSS ze dne 23. 10. 2013, č. j. 9 As 6/2013 – 26** – omluva advokátova substituta z ústního jednání
- 3) **Rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2013, č. j. 1 As 83/2013 – 60** – doručování na adresu zvolenou pro doručování poté, co si adresát zřídí DS
- 4) **Rozsudek NSS ze dne 12. 12. 2013, č. j. 2 As 68/2013 – 59** – soudní přezkum rozhodnutí, jímž se v přezkumném řízení mění rozhodnutí o uložení blokové pokuty

VII. Jiné informace

Příští KD se uskuteční dne 10. 6. 2014 od 9.30 hod., a to formou videokonference.

27.5.2014

JUDr. Václav Henych
ředitel odboru všeobecné správy